

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 7C/273/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614209669
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Žišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2016:5614209669.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, v právnej veci žalobcu I. Š., M.. XX. XX. XXXX, Q. C. L., K. XXX/XX, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o vyslovenie neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve o úvere, takto

rozhodol:

Zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere č. 5371423, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 28. 05. 2008 v rozsahu „poplatok za poskytnutie úveru vo výške 13 360,-Sk (443,47 eur)“ je neprijateľné.

Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Písomnou žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 24. 11. 2014, žalobca žiadal, aby súd vyslovil, že zmluvné dojednania v Zmluve o úvere č. 5371423 zo dňa 28. 05. 2008, ktorú uzatvoril so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava, v rozsahu poplatok za poskytnutie úveru vo výške 13 360,-Sk (443,47 eur) je neprijateľný, plnomocenstvo udelené Mgr. Brunovi Žlnajovi je neplatné a plnomocenstvo na zadanie prevodného príkazu spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., zastúpenej Jaroslavom Fuchsom, je neplatné. Takisto žiadal určiť za neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, uzatvorenú dňa 28. 05. 2008 so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 28. 05. 2008 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o úvere, v zmysle ktorej mu žalovaný, ako dodávateľ, poskytol, ako spotrebiteľovi, finančné prostriedky 14 000,-Sk (464,71 eur) a on, ako spotrebiteľ, sa zaviazal úver splácať v 12-tich mesačných splátkach vo výške 2 280,-Sk (75,68 eur). Celková čiastka, ktorú sa zaviazal uhradiť, bola vo výške 27 360,-Sk (908,19 eur). Súčasťou Zmluvy o úvere bolo aj udelenie plnomocenstva pre advokáta Mgr. Bruna Žlnaja, aby v jeho mene spísal notársku zápisnicu ako exekučný titul, t. j., aby v jeho mene uznal jeho záväzok zo Zmluvy o úvere. Ďalej mal advokáta splnomocniť, aby za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa uzatvoril v jeho mene záložnú zmluvu podľa § 552 Občianskeho zákonníka. Súčasťou Zmluvy o úvere bolo ďalšie plnomocenstvo, v zmysle ktorého on, ako spotrebiteľ, mal splnomocniť veriteľa, t. j. spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o., aby v prípade nesplácania záväzku zadal prevodný príkaz na úhradu peňažných prostriedkov z jeho účtu uvedeného v zmluve. Dňa 28. 05. 2008, pri podpise Zmluvy o úvere, bola uzatvorená aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, pričom celková výška pohľadávky podľa tejto dohody mala byť 2 714,86 eur. Žalobca uviedol, že v Zmluve uvedený poplatok vo výške 13 360,-Sk je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko nie je charakterizované z čoho predmetný poplatok pozostáva, pričom tento je uvedený neprimerane vysoký, keď predstavuje 95,43 % z celkovej sumy poskytnutých peňažných prostriedkov, čo je v rozpore s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka. Spôsobuje teda značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, takže v zmysle Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia Zmluvy, je neplatný. Výška tohto poplatku, podľa názoru žalobcu, je aj v rozpore s dobrými mravmi. Plnomocenstvo obsiahnuté v Zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmysle ktorého on, ako spotrebiteľ, splnomocnil inú osobu určenú dodávateľom,

aby v jeho mene vykonala úkony, ktoré mali zabezpečiť pohľadávku spotrebiteľa, je v rozpore s dobrými mravmi, pretože už v čase vzniku právneho vzťahu sa mal on vzdať svojich práv a reálne sa brániť, teda sa jedná o neprijateľnú podmienku. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená ako súvisiaca zmluva k Zmluve o úvere, pričom obidve zmluvy boli uzavreté v jeden deň. Dohoda o zrážkach zo mzdy mala slúžiť na zabezpečenie záväzku zo Zmluvy o úvere. Táto dohoda, podľa názoru navrhovateľa, spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. On, ako spotrebiteľ, bol totiž už v čase právneho vzťahu nútený uzavrieť Dohodu o zrážkach zo mzdy. Žiadna z vyššie uvedených zmluvných podmienok nebola s ním individuálne dojednaná, pričom pri žiadosti o úver mu boli predložené písomnosti, ktorých obsah, ako spotrebiteľ, nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť.

Rozsudkom 7C/273/2014-59 zo dňa 07. 09. 2015 tunajší súd rozhodol, že zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere č. 5371423, uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 28. 05. 2008 v rozsahu:

- poplatok za poskytnutie úveru vo výške 13 360,-Sk (443,47 eur) je neprijateľné,
 - plnomocenstvo udelené Mgr. Brunovi Žlnajovi, advokátovi so sídlom Stavbárska 7, Bratislava je neplatné,
 - plnomocenstvo na zadanie prevodného príkazu na úhradu peňažných prostriedkov z bankového účtu dlžníka, udelené Jaroslavovi Fuchsovi, konateľovi spoločnosti, je neplatné,
- Dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená dňa 28. 05. 2008 medzi navrhovateľom a odporcom, je neplatná.

Účastníkom sa náhrada trov konania nepriznáva.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom 8Co/656/2015-95 zo dňa 30. 03. 2016 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil v časti prvého výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere č. 5371423 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 28.05.2008 o plnomocenstve udelenom Mgr. Brunovi Žlnajovi, advokátovi so sídlom Stavbárska 7, Bratislava a o plnomocenstve udelenom Jaroslavovi Fuchsovi, konateľovi spoločnosti je neplatné a v druhom výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom dňa 28.05.2008 je neplatná (v tejto časti nadobudol rozsudok právoplatnosť dňom 20. 05. 2016).

Rozsudok okresného súdu v časti prvého výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere č. 5371423 uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 28.05.2008 o poplatku za poskytnutie úveru vo výške 13.360,00 Sk (443,47 Eur) je neprijateľné a vo výroku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené rozhodnutie potom predmetom konania zostal návrh žalobcu, ktorým sa domáhal vyslovenia, že zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere č. 5371423, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaný dňa 28. 05. 2008 v rozsahu „poplatok za poskytnutie úveru vo výške 13 360,- Sk (443,47 eur)“ je neprijateľné. Odvolací súd v zrušujúcom rozsudku vyhodnotil v tejto časti odvolanie žalovaného ako dôvodné. V tomto smere považoval odvolací súd odôvodnenie napadnutého rozsudku za nepreskúmateľné a nevyhovujúce požiadavkám ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko v ňom absentuje podľa ktorého ustanovenia zákona je zmluvná podmienka, obsahujúca údaj o poplatku vo výške 13 360,- Sk, neprijateľná, keď prvostupňový súd sa zároveň dostatočne nevysporiadal s ustanovením § 53 ods. 1, druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenie § 53 ods. 1 prvej vety neplatí v prípade, aby ide o predmet plnenia, cenu plnenia, ale ak ide o neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Poukázal aj na to, že nebol preukázaný naliehavý právny záujem žalobcu na určení neprijateľnosti zmluvného dojednania v Zmluve o úvere v časti poplatku za poskytnutie úveru vo výške 13 360,-Sk. .

Žalobca na podanej žalobe zotrval, žiadal tejto v celom rozsahu vyhovieť. Poukázal na to, že dovtedy, kým nebolo vydané predbežné opatrenie, zaplatil na základe Zmluvy o pôžičke žalovanému spolu 1 393,76 eur. Žalovaný mu poskytol na základe Zmluvy o úvere spolu 14 000,- Sk (464,71 eur) a po započítaní poplatku 13 360,- Sk (443,47 eur) sa jedná o čiastku 908,18 eur. Keď zaplatil žalovanému 1 393,76 eur, túto sumu už preplatil o 485,58 eur. Aj z týchto dôvodov preto žiadal žalobe vyhovieť.

Žalovaný sa na pojednávanie neustanovil, svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil. Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. preto súd vec prejednal aj v neprítomnosti žalovaného, pričom prihliadol na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 04. 09. 2015 vyslovil názor, že spornú Zmluvu o úvere nemožno považovať za Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pretože v čase uzatvárania Zmluvy konal v dobrej viere, že žalobca nie je spotrebiteľ, a preto sa tento nemôže dovolávať toho, že mal postavenie spotrebiteľa. Potom Zmluva o úvere nemusela obsahovať údaj o RPMN. Vyslovil názor, že sa jedná o res iudicata z dôvodu, že o nároku na základe uvedenej Zmluvy bolo rozhodnuté rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. zo dňa 23. 11. 2009, sp. zn. SR17412/09. Tento súd posúdil Zmluvu ako odplatný právny úkon a na jeho základe priznal žalovanému voči žalobcovi plnenie. Žalobu preto žiadal zamietnuť. Po tom, ako rozhodol vo veci odvolací súd, žalovaný sa k veci už nevyjadril.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“), právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Obč. zák., neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 Obč. zák. v znení platnom ku dňu 28. 05. 2008,

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „ZOS“) v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 prvá veta ZOS proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonov s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

Podľa § 2 písm. a/ ZOS na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 53 ods. 5 Obč. zák., neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca, ako dlžník (fyzická osoba, nepodnikateľ), uzatvoril so žalovaným, ako veriteľom, Zmluvu o úvere dňa 28. 05. 2008. Touto Zmluvou sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 14 000,- Sk a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o poplatok vo výške 13 360,- Sk, celkom 27 360,- Sk v 12-tich mesačných splátkach po 2 280,- Sk, počnúc 14. 06. 2008 (Zmluva o úvere). Z listinných dôkazov, predložených žalobcom vyplýva, že tento z poskytnutého úveru splatil žalovanému v hotovosti 9 120,- Sk (po 2 280,- Sk dňa 24. 06. 2008, 14. 07. 2008, 14. 08. 2008 a 12. 09. 2008), dňa 10. 02. 2009 zaplatil v hotovosti v pobočke žalovaného v Liptovskom Mikuláši 75,68 eur a prevodným príkazom zo svojho účtu dňa 07. 05. 2009 a 16. 06.

2009 poukázal žalovanému čiastku po 75,68 eur. Žalobca teda zaplatil žalovanému spolu 529,77 eur. Následne žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobcu listom, doručeným dňa 27. 11. 2013, na vykonávanie zrážok zo mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy, pričom zamestnávateľ žalobcu zrazil a poukázal žalovanému za obdobie od decembra 2013 do októbra 2014 spolu 863,99 eur, takže žalobca zaplatil na základe Zmluvy o úvere žalovanému čiastku 1 393,76 eur (41 988,41 Sk). Žalovaný dňa 30. 12. 2009 podal u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu vydaného Stálym rozhodcovským súdom zo dňa 23. 11. 2009, sp. zn. SR17412/09, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., IČO: 35 922 761, Karloveské rameno 8, Bratislava. Týmto rozhodcovským rozsudkom bol žalobca (v rozhodcovskom konaní žalovaný I. Š.) zaviazaný zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. spolu 823,91 eur s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 378,40 eur od 17. 06. 2009 do zaplatenia a nahradiť trovy konania 224,22 eur. Z rozhodcovského spisu vyplýva, že týmto rozsudkom bolo rozhodnuté na základe Zmluvy o úvere zo dňa 18. 05. 2008, pričom z obsahu exekučného spisu vyplýva, že nárok bol priznaný na základe Zmluvy o úvere, vyslovenia neplatnosti zmluvných podmienok ktorých sa žalobca domáha v tomto konaní. Uznesením tunajšieho súdu 8Er/38/2010-14 zo dňa 26. 11. 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline 6CoE/176/2011 zo dňa 28. 10. 2011 bola exekúcia zastavená. Napriek tomu POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava podala u súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého dňa 14. 03. 2015 opätovný návrh na vykonanie exekúcie na základe vyššie označeného rozhodcovského rozsudku. Uznesením tunajšieho súdu 1Er/2096/2015-8 zo dňa 28. 08. 2015 exekučný súd exekučné konanie zastavil pre prekážku res iudicata - vec doteraz nie je právoplatne skončená.

Súd mal preukázané, že pri uzatváraní Zmluvy o úvere žalobca konal ako fyzická osoba, nepodnikateľ a na druhej strane žalovaný, ako veriteľ, konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, keď z výpisu z obchodného registra vyplýva, že predmetom jeho činnosti, okrem iného, bolo aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Potom sa jedná o spotrebiteľský úver, čo bolo konštatované aj vo vyššie označenom rozsudku prvostupňového súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, ktorý v tejto časti sa stotožnil s dôvodmi prvostupňového súdu. Nakoľko Zmluva o úvere neobsahovala konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu, ani ročnú percentuálnu mieru nákladov, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

V Zmluve o úvere vôbec neboli dojednané úroky, iba zvýšenie úveru o „poplatok“ vo výške 13 360,- Sk. Vzhľadom na poskytnuté finančné prostriedky 14 000,- Sk, ktoré mali byť žalovanému vrátené v lehote 12-tich mesiacov, poplatok 13 360,- Sk predstavuje 95,43 % poskytnutej sumy za rok. Takáto vysoká odmena, aj keď individuálne dojednaná, je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi. Nepochybne žalovaný, ktorý konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti očakával „zisk“, ale v takom prípade mal postupovať v súlade s platnou právnou úpravou a mal možnosť dojednať úroky z úveru. V tom čase predstavovala priemerná úroková miera z úverov obchodných bánk 13,91 % a aj keď žalovaný, ako nebankový subjekt, znášal väčšie riziko, požadovaná odmena 95,43 % za rok je neprijateľná zmluvná podmienka, odporujúca dobrým mravom. Nakoľko žalovaný zmluvné podmienky uvedené v Zmluve o úvere považoval za prijateľné, odvolával sa na obchodný záväzkový vzťah a už vôbec neuznával, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, žalobca mal naliehavý právny záujem domáhať sa určenia, že zmluvná podmienka a to individuálne dojednaná odmena vo výške 13 360,- Sk je neprijateľná. S poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka táto podmienka je potom v spotrebiteľskej zmluve neplatná.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody mal súd preukázané, že zmluvné dojednanie v Zmluve o úvere, týkajúce sa poplatku za poskytnutie úveru vo výške 13 360,- Sk, je neprijateľné, a preto aj v tejto časti žalobe vyhovel.

Žalobcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, vznikol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. nárok na náhradu trov konania. Žalobca si však žiadne trovy neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.), a preto mu súd nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p., v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p., odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.